

Praktische oefeningen en verplichte aanwezigheid

Op basis van de WHW kunnen opleidingen bij onderwijseenheden waarbij sprake is van 'praktische oefeningen' een aanwezigheidseis stellen als voorwaarde om aan (deel)tentamens deel te mogen nemen. Praktisch oefening wordt in de WHW als volgt aangegeven: "de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen met het oog op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende tentamen" (art, 7.13, lid 2, t).

Binnen de HvA hanteren we vanaf studiejaar 2018-2019 de volgende definitie:

- **praktische oefeningen:** oefeningen die uitsluitend onder begeleiding kunnen plaatsvinden tijdens de ingeroosterde bijeenkomsten en die gericht zijn op het verwerven van een praktische beroepsvaardigheid, en die binnen de betreffende onderwijseenheid worden getentamineerd.

bron: format Onderwijs- en Examenregeling 2018-2019 (bachelor, Ad, master).

De crux is dat de opleiding het gewenste leereffect bij studenten uitsluitend kan faciliteren door deelname van studenten aan de geplande bijeenkomsten. Dit leereffect moet in de bijeenkomsten worden waargemaakt. De aanwezigheid van de student is dan een voorwaarde om het leereffect te bereiken en deel te mogen nemen aan het (deel)tentamen. De student toont het leereffect aan door zijn/haar prestatie tijdens de toetsmomenten. Aanwezigheid op zichzelf is geen leerprestatie. Daar kunnen dus geen studiepunten aan worden toegekend. Wel is het mogelijk om tijdens de bijeenkomsten individuele leerprestaties direct te beoordelen en te waarderen en om die waardering - voor die feitelijke leerprestatie (= toetsing) tijdens de bijeenkomst - mee te nemen in het tentamencijfer.

Voorbeelden van praktische oefeningen uit de HvA praktijk

Opleiding Lichamelijke Opvoeding – Sportfolio

In Sportfolio worden de beoordeling van praktische sportvaardigheden geregistreerd. Hier geldt een verplichte aanwezigheid omdat sportvaardigheden grotendeels worden ontwikkeld door samenwerking en onderlinge feedback.

Sportstudies - Sportvakken

Tijdens deze vakken leren studenten door sportbeoefening de competenties die nodig zijn voor het beroep van sportmanager. Deze lessen zijn bedoeld om bepaalde managementvaardigheden aan te leren, zoals onder andere presenteren, coördineren, plannen, analyseren en samenwerken. Dat kan alleen doordat studenten intensief begeleid en gecoacht worden gedurende deze lessen en continue feedback krijgen op hun handelen.

Commerciële Economie - Sportlessen

Bij de sportlessen voeren studenten opdrachten uit en verzamelen feedback over hun persoonlijke effectiviteit; 80% aanwezigheid; er is 1 inhaaldag aan eind van semester voor studenten die beperkt aantal trainingen hebben gemist

Human Resrouces Management - Communicatietrainingen

Bij de communicatietrainingen wordt intensief geoefend aan vaardigheden. Aanwezigheid is voorwaarde voor deelname aan de deoltoets; inhalen bij andere klas en lukt dat niet dan bij HRM inhaaltraining (als 1 gemist).

Human Resources Management - Engels

The learning goals can only be achieved when you prepare for class, attend class and actively participate in the learning activities. In class you will practice all four skills individually and in groups and will receive feedback on your progress. In between classes, you will be required to prepare, so

Fysiotherapie- Klinisch redeneren

Tijdens de les wordt er gewerkt aan een casus met klachten aan de knie en een casus met klachten aan de enkel, waarbij de nadruk ligt op problemen met de mobiliteit. De groep wordt in tweeën verdeeld: één groep werkt de enkel casus uit en de andere groep de knie casus. In het laatste gedeelte van de les worden de uitkomsten aan elkaar gepresenteerd. In de praktijk-lab les van vrijdag moet de student bovenstaande proces van klinisch redeneren toepassen op een andere casus.

Techniekopleidingen - werkplaatspractica en labs

Voorbeelden van werkplaatspractica: materialen, CNC, elektrische schakelingen, aerodynamische systemen, energieopwekking, sensoren, hardware. Ook zijn er diverse simulatoren waar studenten in kunnen oefenen/demonstreren. Dit kan voordelig zijn bijv. bij het maken van materialen dat in een project wordt gebruikt, maar vaak is (in studiejaar 1 en 2) ook sprake van zelfstandige toetsing.

AMSIB - Personal development

There will be a combination of Themed Activities inside and outside of school. Each mini-theme (such as 'communication' and 'personality preferences') will include interactive workshops at school and practice of the acquired knowledge in a physical (sports) activity outside of school. At the end of the module there will be presentations done by all students on your discoveries of "Who am I" – either a poster, collage, presentation, website, movie or another creative way in which you can show who you are.

AMSIB - Business Language

During class, students will practise their communication skills in French by the help of pronunciation, and simulation exercises (question-answering, role plays etc.). Some of these exercises will be recorded in the language lab, and saved in a digital oral portfolio. At the end of the semester, the lecturer will select and listen to some of these files to judge the students' oral skills. The portfolio is part of the oral grade.

that class time can be used effectively.

AMFI - quality testing lessons

Attendance at quality testing lessons are essential so that students can learn to use the machinery accurately and safely. The same applies to the sewing classes in semester 1.

Toegepaste Psychologie – Stage

Op Stage voeren studenten opdrachten uit en werken ze o.a. aan de competenties 'professioneel werken' en 'interdisciplinair samenwerken'. Tijdens stage ontvangt een student feedback van collega's en van de begeleider. Zo kan de student een beeld vormen van zijn eigen functioneren en heeft de student input vergaard voor het stageverslag

Toegepaste Psychologie – Intervisie Bijeenkomsten

Studenten leren in deze bijeenkomsten te reflecteren op hun eigen ontwikkeling. Daarnaast leren studenten elkaar te helpen en te coachen.

HBO- Rechten - Adviseren

In de juridische praktijk geven juristen vaak advies aan burgers, cliënten en collega's over allerlei wet- en regelgeving. Tijdens de trainingen Adviseren oefen je met name het mondelinge adviesgesprek met cliënten. Hiervoor is kennis van het rechtsgebied een absolute voorwaarde en daarom hebben de juridische vragen voornamelijk betrekking op het arbeidsrecht (dit vak wordt gelijktijdig in het blok gegeven). Tijdens drie trainingen behandelen we het voeren van een intakegesprek, klantgericht adviseren, en het brengen van een advies met slecht nieuws. De toetsing bestaat uit een assessment, waarvoor je een advies naar aanleiding van de juridische vraag van een cliënt schriftelijk voorbereidt en het gesprek voert volgens de geoefende aanpak.

Hoe worden studenten hierover geïnformeerd?

In het Onderwijs- en Examenregeling, de studiegids, de studiehandleiding en in het gesprek met de studenten moet duidelijk worden verantwoord waarom deze bijeenkomsten verplicht zijn, met andere woorden: waarom dit gewenste leereffect alleen in een verplichte lessituatie behaald kan worden.

De aanwezigheidsplicht bij onderwijseenheden met praktische oefeningen is vermeld in de Onderwijs- en Examenregeling. Dit wordt in de studiegids nader toegelicht: welke bijeenkomsten of welk deel van de bijeenkomsten en hoe wordt omgegaan met te laat komen. De studenten moeten in gelegenheid worden gesteld om een bepaalde mate van afwezigheid wegens overmacht in te halen. De voorwaarden en de procedure moeten helder in de studiegids staan beschreven. De registratie (elke bijeenkomst) moet 100% fraude-proof.

Voorbeeld: invulling Onderwijs- en Examenregeling, paragraaf 3.5

Op basis van voorbeelden AMSIB:

Onderwijseenheid	Inrichting	Aanwezigheidsplicht
French	Practice communication skills: questions-answering, role-plays	yes
Personal development	Communication and Personal preferences: interactive workshops; practice in sport activities	yes